

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

Zamonaviy sharoitda maktabgacha ta'lif o'quv-tarbiya jarayoniga multimedia texnologiyalarini bog'liqligi

N.O.Saidova- FarDU, kata o'qituvchi, p. f. f. d. (PhD)
H.A.Yoqubjonova- FarDU, talaba

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lif tashkilotlarida ta'lif jarayonini tashkil etishda va bolalar, ularning ota-onalari bilan xamkorlikda ishlashda multimedia texnologiyalaridan foydalanish haqida bayon etilgan.

Kalit so'zlar: internet, bola, kampyuter, taqdimot, texnalogiya, ta'lif.

Аннотация: В данной статье описывается использование мультимедийных технологий для организации образовательного процесса в дошкольных образовательных организациях и для работы во взаимодействии с детьми и их родителями.

Ключевые слова: Интернет, ребенок, компьютер, презентация технологии образования.

\Annotation: This article describes the use of multimedia technologies to organize the teaching process in preschool educational organizations and to work in collaboration with children and their parents

Keywords: Internet, child, computer, presentation, technology, education.

Jamiyat va ishlab chiqarishning zamonaviy taraqqiyotini axborot-kommunikatsiya texnologiyalarisiz tasavvur etib bo'lmasa kerak. Hech shubha yo'qki, har bir o'qimishli odam kompyuterga ega bo'lishi kerak. Kompyuter bolalarimizning hayotiga tezda kirib bormoqda. Deyarli barcha ota-onalar bolani rivojlantiradigan va o'rgatadigan kompyuter dasturlarini o'zlashtiradilar. Avval klaviaturada baraban chalishni yaxshi ko'radigan, lekin sichqonchani qanday ishlatishni hali bilmagan bolalar uchun yoqimli "klaviatura barabonlari", keyin esa juda ko'p turli xil kompyuter o'yinlari mavjud. Kompyuter bolani o'rganish va o'z-o'zini rivojlantirish uchun kuchli vositadir! Kompyutering bir vaqtning o'zida matn, grafik, ovoz, nutq, video ko'rinishidagi ma'lumotlarni takrorlash, ma'lumotlarni eslab qolish va katta tezlikda qayta ishlash qobiliyati mutaxassislarga bolalar uchun multimedia taqdimotlari, elektron bolalar kitoblari va ensiklopediyalarni yaratish imkonini beradi. Maktabgacha yoshdag'i bolalarni multimediali taqdimotlarga o'rgatishda qanday imkoniyatlar mavjud? An'anaviy o'quv qo'llanmalaridan farqli o'laroq, media-texnologiyalar ota-onalarning erta rivojlanish sohasidagi imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytiradi, intellektual va intellektual qobiliyatlarni muvaffaqiyatli amalga oshirishga yordam beradi.

Ijodkor bola uni nafaqat ko'p miqdorda tayyor, qat'iy tanlangan, to'g'ri tashkil etilgan bilimlar bilan to'ldirishga imkon beradi, balki erta bolalik davrida juda muhim bo'lgan -yangi bilimlarni mustaqil egallashni o'rganadi! "Taqdimot – ta'limi mini multfilm, chiroyl rasmlarga ega elektron ovozli kitob bo'lib, bu onalar uchun uydan chiqmasdan va uzoqlarga uchmasdan o'z farzandiga atrofdagi dunyoni o'zi ko'rganicha aytib berishlari uchun ajoyib vositadir. Maktabgacha yoshdag'i bolalarni o'qitishning an'anaviy shakllari bilan taqqoslaganda, multimedia taqdimotlari bir qator afzalliklarga ega.

Taqdimot maktabgacha yoshdag'i bolalar uchun tushunarli majoziy turdag'i ma'lumotlarni o'z ichiga oladi. Bolalarda ruhiy obrazlar tizimini shakllantiradi. Kichkintoy ko'p narsaga qiziqadi: ertalabdan kechgacha undan savollar to'kilgandek tuyuladi. Qanday qilib tushuntirish, aniq aytish va uzoqlashtirmaslik, bolalarning qiziquvchanligi va ongingiz izlanuvchanligini

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

o'chirmaslik kerak? Voyaga etgan odam boladan tubdan farq qiladi: biror narsani tushunish uchun unga og'zaki tushuntirishni va rivojlangan og'zaki nutqni tinglash kifoya - mantiqiy fikrlash o'z ishini qiladi.

"Yuz marta eshitgandan bir marta ko'rgan afzal" degan naql, birinchi navbatda, kichkina bola haqida. Bu unga aniq edi - obrazli fikrlash faqat bu aniq siz bir vaqtning o'zida ob'ektning harakatini ko'rib chiqishingiz, eshitishingiz, harakat qilishingiz yoki baholashingiz mumkin. Shuning uchun maktabgacha yoshdagi bolani ochiq ma'lumot olish uchun kanallarga murojaat qilishni o'rgatish juda muhimdir.

Bizning fikrimizcha, zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan ta'lim oluvchilarga ta'lim berish jarayonida keng foydalanish, kelajakda yetuk shaxslarni kamol toptiradi. Distant uslubi asosida ta'lim berish xozirgi kunning eng rivojlanib borayotgan yo'nalishlaridan bo'lib, o'qituvchi bilan o'quvchilar ma'lum bir masofada joylashgan holda ta'lim berish tizimidir. O'qituvchi va o'quvchining ma'lum bir masofada joylashganligi, o'qituvchini dars jarayonida kompyuterlar, sputnik aloqasi, kabel televideniyesi kabi vositalar asosida o'quv ishlarini tashkil qilishini talab qiladi.

Zamonaviy kompyuter texnologiyalarining tez rivojlanib borishi, ayniqsa, axborotlarni uzatish kanallarini rivojlanishi telekommunikatsiya sohasiga o'ziga xos tarixiy o'zgarishlar pedagogik faoliyatda multimedia ma'lumotlaridan foydalanish, pedagogik faoliyatni loyihalashda axborot kommunikativ texnologilaridan foydalanishning ahamiyati haqida ma'lumotlar berish. Internetdan izlash tizimi talabalarga har xil yo'nalishdagi multimedia ma'lumotlarini tanlash imkoniyati bilan taqdim etadi. Ular har xil ma'lumotnomalar (spravochnik)lar, qomus (entsiklopediya)lar, vikipedia (onlayn entsiklopediya) va o'quv materiallariga kirish, eng so'nggi yangiliklardan xabardor bo'lish imkoniyatiga ham ega bo'ladilar. Internet imkoniyatlari bugungi kunda shunchalar kattaki, u har xil masalaning uuda yoki ta'lim muassasasida, o'tirgan joyidan qimirlamay echimini topish imkoniyatini yaratadi.

Internet tarmog'ida materiallarning turfa multimediali mavjud. Bo'lajak tarbiyachi va o'qituvchilar mavjud materiallar orasidan muhimini va zarurini tanlab olishlari qiyin kechadi. Shu bois qidiruv serverlariga murojaat qilish maqsadga muvofiq deb topilgan. Ularda ham har xil mavzularga yo'naltiruvchi bunday serverlar foydalanuvchilarning talablariga binoan zarur manbani qidirishga kirishadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning "2017-2021-yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. -T.: 2016 y., 29-dekabr.
2. Formation of quantitative representations in the secondary groups in pre-school educational organizations/SN Olimovna / INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN COMMERCE, IT, ENGINEERING AND SOCIAL SCIENCES ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876
3. Бўлажак ўқитувчиларнинг компетентлигини шакллантириш муаммолари /HO Saidova / INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE" THE TIME OF SCIENTIFIC PROGRESS"
4. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida har bir yosh guruhida tevarak atrofni idrok etishning o'ziga xos xususiyatlari / SN Olimovna /Results of National Scientific Research International Journal 1 (1), 115-119
5. Bolajak boshlangich sinf oqituvchilari kompetentligini oshirishda axborot texnologiyalarining orni / N Saidova /Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

6. Ахборот-коммуникатив таълим мухитининг таркибий қисмлари / НО Сайдова, МИШ Йигиталиева /Miasto Przyszłości 28, 395-398
7. Maktab yoshidagi bolalarning matematik qobiliyatlarini rivojlantirish /NO Saidova, MS Yigitaliyeva / Results of National Scientific Research International Journal 1 (3), 53-59
8. БОШЛАНГИЧ СИНФ ЎҚИТУВЧИСИНИНГ КОМПЕТЕНТЛИГИНИ ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИ / НО Сайдова / INTERNATIONAL CONFERENCES 1 (10), 260-263
9. Бошлангич синф ўқитувчисининг ахборот-коммуникатив компетентлигини ривожланиш компонентлар / N Saidova /Science and innovation 1 (B6), 865-868
10. Maktabgacha ta'lim muassasasining har xil yosh guruqlarida elementar matematik tasavvurlarni rivojlantirishga oid ishlarni tashkil qilish / NO Saidova / Academic research in educational sciences 2 (11), 1612-1614
11. Мактабгача ёшдаги болаларда математик тушунчаларни шакллантиришнинг замонавий технологиялари / НО Сайдова, ШШИК Рустамова / Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences/1? Special Issue 2/290-293
12. Different Approaches To Determine The Essence Of Professional Competences Of Future Teachers / N Saidova / Science and innovation 2 (B2), 503-506
13. Matematik Tasavvurlarni Rivojlantirishda Tangram Usulidan Foydalanish / NO Saidova, TS Axmedova / Молодые ученые 1 (18), 28-30
14. Maktabgacha Ta'lif Tashkilotlari Tayyorlov Guruqlarida Bolalarning Matematik Tasavvurlarini Rivojlantirishning Hozirgi Holati / N Saidova /Farg'ona davlat universiteti, 4-4
15. Maktabgacha ta'lif tashkilotlari tayyorlov guruhi bolalarida matematik tasavvurlarni rivojlantirish usul va vositalari / NO Saidova, DM Ahmadjonova / SCHOLAR 2 (3), 61-66
16. Maktabgacha ta'lif yoshidagi nuqsonli bolalarda matematika mashg'ulotlarini o'tkazish yo'llari / DM Ahmadjonova, NO Saidova / "Moden Science and Research" xalqaro ilmiy jurnalı /1/Volume 3 /Issue 1
17. WAYS OF CONDUCTING MATHEMATICS LESSONS IN PRESCHOOL CHILDREN WITH DEFECTS/NO Saidova, DM Ahmadjonova/Modern Science and Research 3 (1), 707-712
18. THE IMPORTANCE OF MATHEMATICAL KNOWLEDGE IN THE MENTAL DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN /NO Saidova, DM Ahmadjonova /International Multidisciplinary Journal for Research & Development 11 (01)
19. MATEMATIK MASHG 'ULOTLARDA PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH /NO Saidova, DM Ahmadjonova /Zamonaviy fan va ta'lif yangiliklari xalqaro ilmiy jurnal 1 (7), 53-58
20. Use Of Didactic Games In The Process Of Forming Elementary Mathematical Ideas /NO Saidova, TS Akhmedova /American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)/1/9/431-434
21. MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILTLARIDA BOLALARDA ELEMENTAR MATEMATIK TASAVVURLARNI RIVOJLANTIRISHDA TANGRAM USULIDAN FOYDALANISH /NO Saidova, TS Axmedova /Молодые ученые 1 (18), 28-30
22. BO'LAJAK BOSHLANGICH SINF O'QITUVCHILARINING AXBOROT-KOMMUNIKATIV KOMPETENTLILIGINI RIVOJLANTIRISHNI MODELI /SN Olimovna, AB Sayfutdinovna /Farg'ona davlat universiteti, 5-5